

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN HOME

AMERICAN IN SPIRIT
FOREIGN IN LANGUAGE ONLY

Serving Chicago, Milwaukee, Waukegan, Duluth, Joliet, San Francisco
Pittsburgh, New York, Toronto, Montreal, Lethbridge, Winnipeg

SLOVENIAN
MORNING NEWSPAPER

NO. 140

CLEVELAND OHIO, TUESDAY MORNING, JULY 24, 1973.

LETO. LXXV. — VOL. LXXV

Kambodža bo prosila ZDA, naj ne ustavijo letalskega podpiranja

Vlada Lon Nola bo zaprosila vlado ZDA, naj ne preneha z letalsko podporo njenim oboroženim silam s 15. avgustom 1973.

PHNOM PENH, Kamb. — Ko rdeči bolj in bolj stiskajo obroči okoli glavnega mesta, išče vlada Lin Nola možnost za podaljšanje podpore ameriškega letalstva njenim oboroženim silam. Te so v treh letih vojne z rdečimi izgubile dve tretjini celotnega državnega ozemlja in se sedaj borijo z njimi za samo glavno mesto.

Brez vztrajne podpore ameriških letalskih sil bi morda rdeči že zmagali. Ta podpora bo na razpolago le še do 15. avgusta, kot je sklenil Kongres ZDA. Predsednik je ta sklep sprejel, ko je zakonski predlog podpisal. Tedaj je obstajalo upanje, da bo le mogoče dotle doseči v Kambodži premirje, sedaj so izgledi za kaj takega zelo revni.

Lon Nol se je odločil obrniti na Nixona za podaljšanje ameriške letalske podpore, toda ta mu ne more ustreči, ne da bi preje za to dobil privolitev Kongresa. Ta je odločno proti vsakega podaljšanja in po vsem so-deč ne bo svojega stališča spremenil v prihodnjih par tednih. Tako Lon Nolu ne bo ostalo drugega, kot iskati rešitev v neposrednih razgovorih z rdečimi nasprotniki.

Gen. S. Fernandez, vrhovni poveljnik kambodžanskih oboroženih sil, je kljub takemu razpoloženju v Washingtonu dejal, da ima upanje, da bodo ZDA prošnji Kambodže ustregle, če se "Severni Vietnamci in Vietkongovci ne bodo dotle umaknili iz Kambodže".

Gene mesa v naslednjih dveh tednih 20% višje?

CLEVELAND, O. — Cene mesa v Ohio in po vsej deželi se bodo v naslednjih 15 dneh povišale za kar eno petino, napovedujejo v poljedelskem tajnistvu Ohia. Nato naj bi se nekoliko ustalile in ostale na novi ravni do novega leta. Namestnik direktorja David M. Urmston je na povedal tudi dvig ostalih živil za povprečno do 15%, ko bodo farmarji, trgovci na debelo in na drobno vsak dodali svoje stroške in dobičke k cenam, ki jih bo moral potrošnik plačati.

D. Urmston je dodal, da se bodo morale cene postopno ustaliti, ker je dovoljeno v okviru faze 4 nadzora nad cenami in plačami dodati ceni le povečane stroške, ne pa tudi pri tem povečati dobiček.

Cene svinjine in bravine so proste, prav tako cene perutnine, med tem ko so cene govedine ostale pod nadzorom do 12. septembra.

Charles W. Fazio, podpredsednik Fisher Foods, je napovedal, da bo cena piščancev ta teden okoli 26% višja od one pretekli teden, svinjina pa od 13-20%.

Vremenski prerok

PARTLY CLOUDY

Delno oblačno, najvišja temperatura okoli 80.

Novi grobovi

Veronica J. Dudzik V nedeljo je umrla v Euclid General bolnišnici 56 let stara Veronica J. Dudzik z 18870 Pasnow Avenue, roj. Kendzora v Blaine, Ohio, žena Charlesa, mati Mrs. Robert Burnette in Mrs. Allan Tamblin, 4-krat stara mati, sestra Chester P. Kendzra, Mrs. Helen Vajdic in pok. Leona Dolecky. Pogreb bo jutri iz Grdinovega pogrebnega zavoda na Lake Shore Blvd. ob 9.30, v cerkev sv. Križa ob 10, nato na Knollwood pokopališče.

Butz zagovarja prodajo pšenice Sovjetski zvezi

WASHINGTON, D.C. — Ko se je sen. H. Jackson odločil preiskati prodajo pšenice ZSSR lani, poljedelski tajnik E. Butz to vztrajno brani in izjavlja, da je bilo tedaj v ZDA toliko pšenice, da niso vedeli, kam z njo in so vsi, farmarji, javnost, Kongres in vlada tiščali, da naj se ZDA odvisnih zalog žita kako znebe.

Velik sovjetski nakup žita je bil zato zaželjen in na splošno smatran za velik uspeh. Čas je seveda pokazal, da je bil to velik uspeh za ZSSR, pa slab za ZDA, oziroma za ameriškega potrošnika, ki mora zaradi velike prodaje žita ZSSR sedaj plačevati dražji kruh, pa tudi dražje meso in vso drugo hrano. Velikanski sovjetski nakup žita v ZDA je namreč poglaval cene žita navzgor doma in po svetu.

ZDA bi bile lahko žito prodale boljše in brez javne podpore, če bi se bile pravočasno pobri-gale in položaj žetve v ZSSR in drugod po svetu pravilno ocenile.

Splav Alaci zopet na poti proti Mehiki

BRIDGETOWN, Barbadi. — Splav Alaci, ki plove pod pokroviteljstvom mehiške televizije in od Kanarskih otokov proti Yukatanu v Mehiki, je ostal nekaj časa tu, da so popravili njegovo radio, nato pa je v nedeljo krenil zopet na odprto morje. Cilj upa doseči v nekako 40 dneh, je dejal njegov vodja Santiago Genoves.

Na splavu je 6 žensk in 5 moških, ki proučujejo možnosti mirnega in dobrega sožitja med obema spoloma na dolgi, samotni poti.

Razpor v plačah med belci in črnici raste

Uradni viri kažejo, da je razpor med zaslužki belcev in črncev v ZDA vedno večji in vse izgleda, da še raste.

WASHINGTON, D.C. — Urad za ljudsko štetje je ob primerjanju in proučevanju podatkov o prebivalstvu ZDA in o njegovih dohodkih prišel do zaključka, da je v letih 1967-1972 razpor v dohodkih med črnimi in belimi raste v vseh poklicih in v vseh predelih dežele. Razlike še vedno rastejo z edino izjemo med osebami z visoko izobrazbo.

Tako na primer mlade črnce z vsaj enim letom visoke šole zaslužijo 97% tega kot bela dekleta z enako izobrazbo. Črni z visokošolsko izobrazbo v starosti 25 do 34 let zaslužijo povprečno 84% tega kot beli moški istih let in v enako izobrazbo. To je precejšen napredek, ker starejši črni moški z vsaj enim letom visoke šole zaslužijo le nekako 71% tega kot belci z enako izobrazbo.

Število črnih na visokih šolah se je v letih 1967-72 podvojilo in je doseglo 727,000 oseb, med tem ko se je zmanjšalo število mladih črncev, ki so zapuščali srednje šole brez rednega zaključka.

Razpor med letnim dohodkom črne in povprečne bele družine v ZDA se je tekom preteklega desetletja postopno manjšal, lani je začel zopet rasti. Srednji dohodek črne družine s 4 člani je od leta 1971 do leta 1972 padel za 1% napram dohodku belih družin na 59%. Za povprečno belo družino je znašal lani \$11,549, za povprečno črno pa le \$6,864!

Sovjetska zveza napoveduje velik pridelek pšenice

PARIZ, Fr. — Tukajšnji informativni urad ZSSR je objavil, da pričakujejo letos v ZSSR rekordno letino pšenice — 1974 milijone ton. Bogat je pridelek zlasti na Ukrajini, pa tudi v Poljski in predelih do Kavkaza. Tam je bila lani suša pridelek hudo okrnila.

Po sedanjim napovedi bo letošnji pridelek pšenice za 10 do 14 milijonov ton večji od lanskega.

Nixon se odločil za končanje snemanja?

WASHINGTON, D.C. — Predsednik Nixon naj bi se bil odločil za končanje snemanja vseh razgovorov v Beli hiši in drugih njegovih uradnih prostorih, kot trdijo vesti iz Bele hiše.

"Chicago Tribune" poroča, da ni bil Nixon nikdar vnet za snemanje razgovorov in da ga je prva leta ukinil, pa pustil nato njegovo obnovo.

Odpor proti vojaški diktaturi v Urugvaju

Narodna delavska zveza je po dobrih dveh tednih omagala in opustila splošni štrajk, ki ga je oklicala v protest razpusta Kongresa. Organiziranega odpora proti diktaturi dejansko ni več.

BUENOS AIRES, Arg. — Nasprotniki sedanje vlade v Urugvaju so se začeli zbirati in pripravljati odpor proti njej, ko so prepričani, da se bo razvila v polno vojaško diktaturo po brazilskem zgledu. Predno bi se ta mogla utrditi, bi jo opozicija rada začela drobiti in se ji upirala. Pri tem upa na podporo delavstva, ki se je pod vodstvom komunistov prvo dvignilo proti vladi.

Sen. Enrique B. Erro, ki je bil povod za razpust Kongresa in uvedbo diktature, je tu razlagal, da je treba začeti boj proti diktaturi v Urugvaju na deželi. Pri-znal je, da bo to težko, ker ljudje na splošno ne kažejo posebne nejevolje proti predsedniku Bordaberryju, za katerim naj bi se skrivali vojaki.

Sen. Erro je vodnik "Široke fronte", ki je pri zadnjih predsedniških volitvah upala celo na zmago. V njej so povezani socialisti, krščanski demokrati in komunisti. Vojaki so Erro odločili, da podpira gverilce Tupamaro in zahtevali od Kongresa, da mu odvzame poslansko nedotakljivost. Ko je Kongres to odklonil, so vojaki pritisnili na predsednika republike Bordaberryja, da je Kongres razpustil in ga nadomestil z državnim svetom. Sen. Erro dolži vojaške vodnike, da nameravajo Urugvaj voditi po zgledu Brazilije, kjer ima vojska prvo in zadnjo besedo, Kongres pa le toliko, kolikor mu jo vojaki dovolijo.

ERVIN IN COX ZAHEVATA DOKUMENTE 'POD KAZNIJO'

Ko je predsednik Nixon včeraj sporočil Senatomu odobru, ki preiskuje Watergate afero, da mu ne more izročiti posnetkov razgovorov v Beli hiši in drugih dokumentov, ki jih je ta zahteval, je odbor zahteval te dokumente "pod kaznijo". Enako zahtevo po teh dokumentih je postavil A. Cox, posebni javni tožilec za zadeve Watergate. Obe zahtevi je Bela hiša odklonila.

WASHINGTON, D.C. — Senat in Bela hiša sta prešla v odprt boj, ko je senatni odbor na odklonitev njegove zahteve po dokumentih to zahtevo podkrepil "pod kaznijo". Predsednik se je postavil na stališče ločenih oblasti, med tem ko je Senatski odbor mnenja, da v tem slučaju o ločitvi oblasti ni mogoče govoriti, ker ima Senat pravico do vseh dokumentov, ko raziskuje temeljna vprašanja in morebitne nezakonitosti in zločine, v katere bi utegnili biti zapleteni člani vlade, oziroma izvršne oblasti.

Ameriška zvezna ustava temelji na čelu ločitve zakonodajne, sodne in izvršne oblasti. Vsaka je za sebe samostojna in neodvisna v okviru ustavnih določil. Morebitne spore med zakonodajno oblastjo, ki jo predstavlja Kongres, ter med izvršno, ki je združena v osebi predsednika ZDA, razsoja Vrhovno zvezno sodišče. To bo verjetno tudi tokrat imelo zadnjo besedo, če ne bosta Senatski odbor in predsednik Nixon našla preje kakega kompromisa.

Senatni odbor in posebni javni tožilec A. Cox sta včeraj zahtevala od predsednika Nixona izročitev posnetkov predsedniških in drugih razgovorov med člani glavnega stana v Beli hiši, katerih obstoj je bil odkrit šele pretekli teden. Ti posnetki so bili napravljeni za zgodovinski arhiv predsednikove knjižnice in za morebitno predsednikovo rabo. Predsednik jih smatra za svojo osebno last, do katere nima nihče pravice, tudi posebni Senatski odbor in posebni javni tožilec A. Cox ne.

Sen. Sam Ervin in ostali člani odbora so soglasno odločili zahtevati od predsednika Nixona te posnetke pod kaznijo (sub poena). On ima čas odgovoriti na njihovo zahtevo do četrтка. Da bo odgovor odklonil, je jasno že sedaj. Odbor se bo moral

nato obrniti na zvezno sodišče, ki lahko zahtevo Senatsnega odbora potrdi kot pravilno v okviru zakona, lahko pa se tudi postavi na Nixonovo stališče. V vsakem slučaju ostane možnost priziva na višje in končno na Vrhovno sodišče. Postopek se lahko vleče o tem mesec, dva ali celo dalje časa. Vprašanje je težavno in ga je treba proučiti od vseh strani. Doslej še ni bilo nikdar pred Vrhovnim sodiščem odločeno. Odločitev bo brez dvoma izredne važnosti za bodočnost ZDA v pogledu odnosov med predsednikom in Kongresom.

Ko je predsednik Nixon odklonil izročiti posnetkov, je v pismu sen. Ervinu sporočil, da "so posnetki v popolnem soglasju s tem, kar jaz vem, da je resnica, in kar sem jaz izjavil, da je resnica". Pripomnil je, da je pri poslušanju takih neposrednih posnetkov razgovora vedno možnost, da jih vsakdo tolmači po svoje v skladu s svojim gledanjem.

Sen Ervin je opozoril pri branju predsednikovega pisma na ta njegov del s pripombo, da predsednik posnetkov ne da na razpolago "iz strahu, da bi mogli privedi do različnega zaključka" od predsednikovega.

Zadnje vesti

BENGAZI, Lib. — Tu je danes jutraj pristalo potniško letalo B-747 Japonske letalske družbe, ki se je včeraj jutraj dvignilo z letališča v Dubai, kjer je bilo na puščavski vročini s 143 člani posadke in potniki 70 ur, potem ko je pristalo za kratek čas zaradi tehničnih težav v Damasku. Pristanek v Iraku, Savdski Arabiji in drugod je bil odklonjen. Libija je pristala na pristanek letala v Bengaziju, ko so ugrabitelji letala grozili, da bodo to sicer s potniki in posadko razstrelili v zraku. Letalo je bilo ugrabljeno pretekli petek na letu iz Amsterdamu v Tokio. Libijske oblasti so ugrabitelje prijele, potnike in posadko pa spravile iz letala brez kake večje nesreče.

ST. LOUIS, Mo. — Potniško letalo Ozark Air Lines je v viharju treščilo na tla v predmestnem naselju preteklo noč, pri čemer je bilo 34 oseb mrtvih. Od 45 oseb v letalu je ostalo živih 11. Letalo naj bi zadela strela, ko je zašlo v nevihtne oblake.

PAPEETE, Tahiti. — Oblasti preiskujejo vzrok nesreče potniškega letala Pan American B-707, ki je treščilo v morje kmalu potem, ko se je dvignilo s tal na pot proti Los Angelesu. Samo 1 od 79 oseb v letalu je preživela nesrečo.

ZURICH, Šv. — Včeraj je umrl tu 82 let stari E. V. Rickenbacker, letalski as prve svetovne vojne in upokojeni predsednik Eastern Airlines. Pokojni "capt. Eddie" je bil eden največjih letalskih pionirjev ZDA.

TRIPOLI, Lib. — M. Kadafi,

Iz Clevelanda in okolice

Pozdravi iz Slovenije — Pozdrave z Vršiča v Sloveniji pošiljata rojakom v Clevelandu Mary Strancar in Lari Zimmermann. Sporočata, da imata lepo vreme in obilo veselja.

Zadušnice — Jutri, v sredo, ob 7.45 bo v cerkvi Marije Vnebovzete, v nedeljo, 29. julija, pa v cerkvi sv. Pavla na Chardon Rd sv. maša za pok. Ano Stupar ob 1. obletnici smrti.

V petek ob 7.45 bo v cerkvi Marije Vnebovzete sv. maša za pok. Ivana Prezlja po naročilu družine Lojze Bajc.

Jutri ob 8.15 bo v cerkvi Marije Vnebovzete sv. maša za pok. Johna Bavec ob 4. obletnici njegove smrti.

Asesment — Tajniki bratskih društev bodo jutri, 25. julija, pobirali asesment v SND na St. Clair Avenue.

K molitvi — Clanstvo Društva sv. Jožefa št. 169 KSKJ je vabljeno nocoj ob 8. v Želetov pogrebni zavod na E. 152 St. k molitvi za umrlega Antona Kapel.

Obisk — Mrs. Louise Vovko, 1146 E. 66 St., mati rev. Vovko, je predstavila uradu AD svojega nečaka Jožeta Zajca, ki je prišel z rev. Vovkom na obisk iz Jugoslavije. Kdor bi ga želel videti, naj kliče 391-9266. Hvala za obisk in obilo prijetnih dni v naši deželi!

Veto je obstal — Mestnemu svetu sinoči ni uspelo preglasovati županovega veta sklepa, naj mesto plača mestni policiji in gasilec celotne stroške za bolnišniško zavarovanje, kar bi stalo mesto okoli 2.5 milijona dolarjev. Izid glasovanja je bil 20:7, 2 glasova premalo. Policija in gasilci izjavljajo, da bodo jeseni pri volitvah nastopili proti članom mestnega sveta, ki njihove zahteve niso podprli.

Dopolnilo — Anton Kapel, o katerega smrti smo poročali včeraj, je bil doma v Kalu pri Pivki, kjer je zapustil sestri Antonijo Bizjak in Ivano Urbancic. Bil je član KSKJ št. 169, SNPJ št. 142 in Kluba slovenskih upokojencev v Euclidu.

Indija in ZSSR prvi priznali novo vlado v Afganistanu

NEW DELHI, Ind. — Kabulski radio je že pretekli četrtek objavil, da je ZSSR priznala novo vlado in republiko. Isto je storila tudi Indija.

Naglo sovjetsko priznanje je vzbudilo sum, da bi utegnili biti ZSSR kako povezana s prevratom, saj je znano, da je ona glavna dobaviteljica orožja Afganistanu in zato v dobrih odnosih z njegovimi vojaškimi vodniki.

Prevrat je kot znano izvedla skupina kakih 50 mladih častnikov pod vodstvom gen. Dauda, svaka in bratranca kralja Zahirja, ki je bil tedaj na zdravljenju v tujini.

predsednik Libije, je včeraj na velikem javnem zborovanju izjavil, da bo ostal na čelu države, dokler ne "bo doseženo zedinjenje" Libije z Egiptom. Egipt se upira nagli in popolni združitvi zaradi prevelike različnosti in je voljen sprejeti le postopno.

IRANSKI ŠAH IŠČE NA SVOJEM OBISKU NOVO, MODERNO OROŽJE

WASHINGTON, D.C. — Iranski vladar šah Reza Pahlevi je po več letih prišel včeraj ponovno na uradni obisk v ZDA. S predsednikom Nixonom in s člani vlade bo razpravjal o mednarodnem položaju, predvsem o Srednjem vzhodu in o Prednji Aziji, kjer igra Iran svojo vlogo. Glavni del razgovorov je določen vprašanju modernega orožja, ki bi ga Iran rad še kupil v ZDA. Od leta 1965 je šah izdal za moderno orožje v ZDA okoli 3.6 milijonov, v Veliki Britaniji in v drugih državah Zahoda pa še dodatni bilijon. Vse to mu še ne zadostja, šah hoče iranske oborožene sile izgraditi v najmočnejše med "Izraelom in Indijo", trdijo zahodni opazovalci položaja.

Iran je član CENTO, obrambne zveze za Prednjo Azijo, ki jo je pomagal osnovati J. F. Dulles v času predsednika Eisenhowerja pod imenom Bagdadskega pakt. Ko je prišlo v Iraku do prevrata in je tam prišel na vlado levistični režim, je Irak prenehal biti član zveze, ki se je preimenovala v CENTO. Zveza naj bi bila zapirala pot sovjetskemu prodiranju na Srednji vzhod. Njena vrednost je močno padla, ko se je Sovjetska zveza udrila v Egiptu, Siriji in Iraku. Egipt je sovjetske vojaške sile in strokovnjake sicer lani odslovil, pa je še vedno od ZSSR popolnoma odvisen v pogledu orožja.

Ko se je Velika Britanija pred dvema leti umaknila s področij "vzhodno od Suez", je Iran sklenil prevzeti varstvo Perzijskega zaliva, kamor je s svojim vplivom že začela siliti Sovjetska zveza v sodelovanju z Irakom.

Od tedaj je Iran močno povečal svoje oborožene sile, zlasti letalstvo in vojno morinarico. Na svoji strani Perzijskega zaliva je zgradil močno vojaško oporišče Bandar Abbas in gradi še večje Chah Bahar dalje proti vzhodu oz. zalivu Hormuz. Prvo je stalo okoli 200 milijonov dolarjev, zadnje bo okoli 600 milijonov. Iran ima velike dohodeke od črpanja bogatih ležišč olja in je odločen varovati pota, po katerih to olje odhaja na svetovni trg.

Iranski šah si je naložil tudi nalogo podpirati Pakistan, sosednjo islamsko državo, ki je zašla v hude težave, odkar

je v vojni z Indijo decembra 1971 izgubil svoj vzhodni del, sedanjo neodvisno republiko Bangladeš. Indija in Afganistan, severni sosed Pakistana, bi rada Pakistan razdrobila v več manjših držav, ki bi mogle nato postati njun plen. Iran se temu upira in se pri-zadeva, da bi Pakistan ohranil. Tudi za to potrebuje močne oborožene sile. Pri tem se zaveda, da se z Indijo ne more meriti po številčni moči, lahko pa svoje najboljše oborožene sile boljše in modernejše opremlja in izvežba. To je tudi njegov cilj. V Indiji se tega zavedajo in so tudi na tem, da svoje sile s podporo Sovjetske zveze izpopolnijo.

Vse to Washingtonu ni posebno všeč, pa se zaveda, da mu ne preostane nobena druga izbira, ko se ZSSR in Indija načrtno trudita za okrepitev svoje politike in vpliva v Prednji Aziji.

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave. — 431-0623 — Cleveland, Ohio 44103

National and International Circulation

Published daily except Saturdays, Sundays, Holidays and 1st week of July

Managing Editor: Mary Debevec

NAROČNINA:

Za Združene države:

\$18.00 na leto; \$9.00 za pol leta; \$5.50 za 3 mesece

Za Kanado in dežele izven Združenih držav:

\$20.00 na leto; \$10.00 za pol leta; \$6.00 za 3 mesece

Petkova izdaja \$6.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:

United States:

\$18.00 per year; \$9.00 for 6 months; \$5.50 for 3 months

Canada and Foreign Countries:

\$20.00 per year; \$10.00 for 6 months; \$6.00 for 3 months

Friday edition \$6.00 for one year.

SECOND CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO

83

No. 140 Tuesday, July 24, 1973

Vatikan, komunizem in emigracija

II.

Ob sedanjih usmerjenosti vatičanske diplomacije, kot smo jo na kratko opisali včeraj, ne bo nič napak rečeno, če zapišemo, da ta razvoj med povojnimi — pa tudi prejšnjimi — emigranti raznih narodov in pokrajin na svetu, najbolj bolesto prizadene prav slovenske izseljence. Kajti težko bi našli narod, ki je radi komunistične krvave revolucije med sovražno okupacijo toliko hudega prestal in tako strahotne žrtve doprinesel kot ravno Slovenci. To so za naše ljudi dovolj znane stvari in jih ne bomo znova pogrevali, čeprav nanje kar preveč radi pozablamo. Na tem mestu je treba to povedati v zvezi z našim razpravljanjem o sedanjem zadržanju Vatikana do komunizma.

Kar lahko odkrito zapišemo: Razočarani smo in ne obožavamo, če ne naravnost obsojamo.

Tako stališče je človeško popolnoma razumljivo, celo opravičljivo in nima nič opraviti z zvestobo Cerkev in njenemu učitelstvu. Ne gre za nas tu in za vprašanja v njej, kot take, ne za moralne probleme človeškega življenja, kar vse je božanska funkcija Cerkev, gibajoč se v provinci duha in duhovnih vprašanj in potreb. Gre namreč v našem slučaju za sekularno ali svetno funkcijo Cerkev, saj ta kot božja ustanova deluje med ljudmi na svetu in se zatoj mora za doseganje svoje misije posluževati sekularnih poto in načinov, ki se v gotovih zgodovinskih pojavih zdijo, kot da bi ne bili v skladu z njeno duhovno misijo. Kadar in kolikor gre za takšne diplomatske poteze cerkvene "politike", jim katoliški vernik ni v vesti dolžan pritrjevati. Dobro pa je in potrebno, da jih razume, ali vsaj skuša razumeti. To mu namreč olajšuje in utrjuje življenje s Cerkvijo in njenimi sekularnimi ukrepi.

Da je razumevanje mogoče, človek ne sme nikoli izpustiti iz uma bistveno razliko med "politiko Vatikana in politiko sekularnih ustanov in gibanj. Dočim je cerkevna "politika", (ki jo radi te različnosti devamo v narekovaje), uravnana in vodena za reševanje in zveličanje človeških duš, (dasiravno ne vedno in povsod, pa vendar), katerih vsaka po božjem nauku presega vrednost vsega tvarnega sveta, in zatorej vrednoti vse sub specie aeternitatis (pod vidikom večnosti), je politika svetnih akcij usmerjena v skrb za blaginjo ljudi in narodov na tem svetu, torej sub specie saeculi, (pod vidikom tuzemske časovnosti). Samo tisti, ki ostro razlikuje med "politiko" in politiko, bo sposoben vsaj v glavnih potezih prav ocenjevati tudi sedanje akcije Vatikana, in ne bo nasledal tolmačenju, ki ga je obsodil švicarski misijonar škof Joachim Ammann l. 1963 na zasedanju vatičanskega koncila, rekoč: "Navzočnost teh (sc. nuncijs in delegatov) v neki deželi dozdnevno ustvarja vtis, da Cerkev posnema sekularne sile, to pa pospešuje krivo mnenje, da se na en ali drug način vmešava v mednarodno politiko."

Kdor torej motri akcije vatičanske diplomacije pod lupo tega razlikovanja, se bo lahko ob gotovih njenih korakih in ukrepih prijel za glavo in jih na moč obsojal, a jih bo — v njihovih končnih namenih — nazadnje vsaj razumel. Čeprav vatičanska diplomacija slovi kot najboljša na svetu, vendar nikakor ni nezmotljiva in utegne roditi negativne sado, kakor smo v prvem delu pokazali na primeru Slovenije. V vsej svoji 2000-letni zgodovini se še ni borila s takim in tako na široko razpredenim aktivnim brezboštvom, kakor ga ima danes pred seboj v komunizmu. Prilaganje tej borbi je težko in nevarno, a izogniti ji se ne more, če naj po božjem naročilu izvršuje svoje poslanstvo: Pojdite in učite vse narode...

Begunci po drugi vojni so se razkropili po svetu iz odpora proti komunizmu v svojih domovinah. Zato ima njihova emigracija izrazit politični značaj. Ker so obsojali in še obsojajo nasilje, umor in popolen zator svobode na vseh področjih življenja, so se komunizmu uprli in to jih je poglalo iz domovine. Za svoj narod ne vidijo srečne bodočnosti pod diktatorskim sistemom, vsled česar se zavzemajo za njegovo svobodo. Vse to so sekularni vidiki njihove politike in se zatorej razlikujejo od "političnih" vidikov Cerkev. Seveda so tudi emigranti odločno proti brezboštvu in je njih versko prepričanje sestavni element njihovega begunstva in njihove borbe, vendar na to ne gledajo "sub specie aeternitatis". Je le del v sklopu njihove sekularne politike, primaren, a ne izključen.

Zato je jasno, da povzročajo vprašanje različnosti odnosov do komunizma med Vatikanom na eni strani in emigracijo na drugi večkrat močno zategnjenost. Posebno pri nas Slovencih. Mi imamo s komunisti doma svoje lastne, ostre račune in dokler ti niso zadovoljivo poravnani, med nami ni sprave. Cerkev se na te račune pri svoji misiji ne more ozirati. Za nas pa so ti na splošno znani računi odprti in niso saldirani. Dokler namreč komunistična partija in režim v domovini z javno izjavo ne opere pred svetom in

zgodovino onečaščenega dobrega imena svojih protivnikov, onih, ki leže pobiti v domači zemlji in onih, ki so se smrti rešili z begom v tuji svet, in dokler javno ne prizna in obžaluje krvavega pokolja onih tisočev borcev za zmago njih lastnih idealov, toliko časa ni misliti na zblizanje med vlastodržci v domovini in povojno emigracijo, pomnežno z vsemi prejšnjimi izseljenci, ki so z njo glede komunizma v domovini istega mnenja.

Na tej točki, morda na tej edini, bi bilo mogoče združiti nas vse v enotno bojno črto; nastopajmo in delujmo v edinosti, dasi smo si morda glede mnogih drugih vprašanj krepko v laseh. Oblatena čast in nasilno prelita bratovska kri vpije do neba! Ob tem klicu krvi nas ne more motiti posebna strategija in taktika vatičanske diplomacije do režima v domovini, pa naj sklene z njim še en protokol še tesnejšega sodelovanja. Mi stojimo pokonci, zravnani, zvesti sinovi Cerkev, pa tudi zvesti sinovi in hčere svojega zatiranega naroda, in hočemo tako ostati do poslednjega diha. Tako je naša pravica in naša dolžnost. In to zahtevata od nas naša čast in naš ponos, pričakujeta pa od nas naš narod in naša domovina.

L. P.

BESEDA IZ NARODA

Pismo Vrhenskemu Tinetu

Waukegan, Ill. — "Dan neodvisnosti" smo praznovali v naši Ameriški Vrhniški bolj mirno. Včeraj, pred leti, smo bolj ropotali in bili glasni na vse razne viže. Zdaj je pa vse nekam uneslo. Se malo poka in kaka parada je tu in tam. Mlajši si najdejo zabave, starejši smo pa najbolj zadovoljni pod košatimi javorji, topoli ali lipami. Zadnjih je bolj malo, le kak Slovec je tu pa tam kako zasadil, da se hladi pod njo. Javorjev in topolov je pa mnogo. Taki smo. Na stara leta se počasi vse unese, da pete ljudi več tako ne srbijo za kake pise in poskočnice in grla niso več tako gladka in namazana za popevke, pa naj jih še tako močimo s kakimi piščami. Seveda, ko smo bili pa mladi pred leti, smo pa peli, zraven s petami pri plesih trkali ob tla, da se je vse treslo od Lewiseste doli do jezera, da so se gotovo še ribe v jezeru čudile, kaj se godi okrog Desete ceste med Waukeganom in North Chicagom. Zdaj je drugače. Pa saj je tudi po drugih naselbinah tako več ali manj.

Sosed Frank s Park Avenue je bil teden pred 4. julijem na obisku gori v Minnesoti pri sorodnikih njegove žene. Pred par dnevi mi je pravil v narodnem hramu, da je zdaj tudi gori v Minnesoti vse drugače, kakor je bilo. Vse je nekam utihnilo, društva se še nekaj gibljejo, a ne več tako glasno in živahno kakor nekoč. Ljudje so se vsega nekoliko naveličali. Kaj novega, kar naj bi zanetilo nova gibanja, pa ni. Nič ne zna takega kresa zakuriti, ki bi vzbudil zanimanje. Frank je omenil, da je čul par opazk, da se Slovenci posebno po osrednjem zapadu premalo zanimamo, da bi kaj za starejši napravili. V mislih so imeli kake domove za stare upokojence. Kolekt da je vse polno, za potrebne med seboj pa?

Prav o tem smo nato precej govorili, to nas par v narodnem hramu, kjer včasih pridemo skupaj. Frank je dejal, o tem bi se moralo kaj več pisati. Seveda bi se moralo. Kdo bo pa take akcije vodil? To zahteva precej dela. Kake organizacije bi morale to začeti.

Glede tega, kar je čul Frank o tem pri pogovorih, smo tu že mnogokrat govorili med seboj. Ostalo je pa vse le pri besedah. Takih vnetih rodoljubov, kakor smo jih imeli pred 40 in 50 leti, kakor so bili pokojni naš Frank Opeka, pokojni Anton Grdina iz Clevelanda in še nekaj drugih, ni več. Ti so mnogo storili za naše organizacije. Vse premalo se jih spominjamo in to kaže, da ne znamo biti dovolj hvaležni v

takih zadevah. Tako je, pa če se nam dopade ali ne. Marsikaj bi se še dalo napraviti, saj je še precej slovenskega med nami, veliko smo povedali po naših pionirjih in mi bi morali čutiti dolžnost, da bi tudi za nami še ostalo našim potomcem kaj takega, kar bi služilo jim in ohranjalo spomine na naše pionirje. Upajmo, da bo bodočnost prinesla nam kake nove apostole slovenstva, ki bodo nas in nove rodove prebudili in nas navdušili za take akcije!"

* KAKO SE VRTI vse drugo sed okrog nas, se kar studi pisati. Od Velikega Chicaga gori proti nam po predmetjih je vsako noč kdo umorjen, ugrabljen in drugih zločinov je brez konca in kraja. To ne daje do brega spričevala čuvarjem varnosti v naši javnosti.

Pred par leti so doli v Springfieldu sprejeli in uveljavili določbo, da pod kaznijo mora vsakdo v naši državi prijaviti in registrirati strelno orožje, to je puške, samokrese in tako orožje. Za prijave je bilo treba tudi nekaj plačati. Tudi za prodajalce orožja so določili nekaj. Po sprejemu tiste določbe bi se mislilo, zdaj je vse pod kontrolo, zdaj bo boljše. Tudi smrtne kazni so odpravili. Zadnje čase pa je zločinstvo narastlo do blizu 50%. Vsako noč je postreljenih več itd. Odkod pa orožje, ko bi moralo biti vse prijavljeno in pod kontrolo? Ali samo zato, da je država nekaj dobila od prijavitelj? Kako pa nadzira kdo orožje ima, odkod ga dobivajo taki, ki zločinske napade povzročajo? Tako gre vse na hitro — določila le na papirju, kontrola pa menda nima dobrih oči...

Pa še nekaj je, kar povzroča v naši zvezni Uniji 50 držav nepraktičnost. Vsaka država ima različne postavbe. Za nekatere slučaje je morda to prav, za vse druge pa ne. V nekaterih državah je dovoljeno prosto razpečevanje za to in ono, v drugih ne. Zato vodijo pota vtihotapljenja tega in onega iz ene države v drugo. Kar doma ne dobijo, stopijo čez mejo, dobijo tam... Ta neenakost določil in postav povzroča, da bi morale biti za take prestopke in zločine v vseh zveznih državah enake. Ker jih pa ni, nudi to odprte izhode za tihotapstvo orožja, zraven še za pobege in izogibanja. Čudno, da tisti, ki kujejo postavbe, ne pričejo do tega? In dokler ne bodo prišli do tega — bo šlo vse, kakor gre in še slabše!

* SE NEKAJ ZA DOBRO VOLJO:

— Prezaposleni zdravnik je bil klican v enem in istem času kar k trem bolnikom. Obiljubil je vsem trem strankam, da bo prišel kakor hitro mogoče. K zadnjemu je prišel že po polnoči. Potrka in služkinja pride odpret vrata in mu na pragu reče: "Ah, gospod zdravnik, naš gospod so nočjo umrli."

Zdravnik pa ji odvrne: "Rav-

Glavne smernice Pavla VI. za sveto leto

Pavel VI. je napovedal sveto leto prav v času, ko so mnogi bili gotovi, da po drugem vatičanskem koncilu jubilejnih svetih let ne bo več. Sprašuje se, ali bodo ljudje te moderne dobe, ko se je v nekaj desetletjih mišljenje tako spremenilo in je življenje tako različno, ko je toliko oporekanja proti naravi in duhovnim vrednotam, ali bodo mogli razumeti in sprejeti pravi smisel svetega leta: tj. njegovih velikih namenov, pokore, spreobrnjenja od vidnega k nevidnemu, od pogreznjenosti v posvetnost k večnostnim vrednotam.

Sam odgovarja, da upa v pozitivni odziv Cerkev, ki se bo z novim pogumom trudila za osebno in občestveno spreobrnjenje in se tako krepko usidrala v načela in duhovne vrednote, ki jih je razglasil zadnji vesoljni zbor, čigar desetletnica sovpada prav s svetim letom 1975.

Glede na ostali svet, katerega mora Cerkev nuditi ta izredna sredstva milosti, pa se ne smemo toliko spraševati, v koliki meri bo zmogel ta moderni svet milost svetega leta sprejeti in razumeti, ampak je zadosten razlog, če se zavedamo, kako je te obnove prav ta moderni človek potreben.

DUHOVNI ZNAČAJ SVETEGA LETA

Sv. oče želi, naj bi imelo sveto leto — po izročilu Cerkev — zares čisto duhovni značaj. Mnogi časopisi pa so objavili novico o svetem letu na popolnoma ne-duhovnem način. Prineslo bo — pravijo — lepše dni, veliko dohodkov in dobička. Navedli so za primer dobičke, ki so jih romarji iz vsega sveta prinesli v Rim leta 1950. Ta vsota, pravijo, da je znašala 267 milijard lir. Zeleli so uspeh ekonomiji tudi v letu 1975, za katero predvidevajo organizatorji kakšnih 25 milijonov dolarjev. Naj bo

no prav, saj imam danes drugega dela dovolj."

— *Pepček je našel izgovor.* — V šoli je stopil pred učitelja Pepček in ga prosil, če bi smel drugi dan ostati doma.

Učitelj: "Zakaj?"
Pepček: "Sestrico sem dobil! Krst bo!"

Učitelj: "Kako? Saj je tvoj oče že dve leti v Ameriki."

Pepček pa odgovori: "Da, ali vsak mesec piše..."

— *Nenavaden vzrok.* — Pred sodnika so pripeljali mladega cigana, ki je imel brata dvojčka. Podobna sta si bila kakor dva krajcarja. Enega je sodnik par dni prej sodil. Ko zagleda tega, je mislil, da je to ravno isti, ki ga je obsodil pred par dnevi. Zato ga pogleda gor in dol in mu reče: "Saj ti si bil že enkrat obsojen?"

Zatoženec mu odgovori: "Jaz ne, moj brat."

Sodnik: "Ali oba kradeta?"

Zatoženec: "Oba — saj sva dvojčka."

— *Pozdraveljni, pa še ob drugi priliki kaj.*

Vrhensk Tine

Klub slov. upokojencev za St. Clair Ave. sporoča

CLEVELAND, O. — Članstvu Kluba slovenskih upokojencev za St. Clair Ave. okrožje sporočam, da naj bo točno pred Slov. nar. domom na St. Clair Ave. malo pred osmo uro jutraj jutri, v sredo, pripravljeno za pot.

Na zadnji seji kluba je bil predlog, da se bomo udeležili piknika 8. avgusta, ki ga priredi Heath Rd. Vas stane samo \$1, ostalo se bo plačalo iz blagajne. Priglasilo se je 36 članov in članic ne seji, lahko se jih priglasijo še 17. Nečlani plačajo \$1.50.

Pozdravi!

J. Okorn, tajnik

kakorkoli že, papež je določil, naj bi denar, ki ga bodo v Rimu pustili svetoletni romarji, namenili tistim, ki so pomoči najbolj potrebni — barakarjem in brezdomcem.

PAZNOVALO SE BO PO VSEH KRAJEVNIH CERKVAH

Način praznovanja svetega leta je tudi spremenjen v zvezi s koncilskimi pojmovanjem Cerkev. Svetega leta na bo namreč obhajala samo vsa Cerkev, ampak naj se praznuje tudi po vseh krajevnih Cerkvah. Od 10. junija letos do Božiča 1974 naj se torej vrši po vseh krščanskih krajih, po vseh krajevnih Cerkvah. Tako bodo obhajali sveto leto v Vietnamu, v Braziliji, v Severni Irski, v Jeruzalemu in Kairu. Povsod. S to spremembo je sveto leto organizirano tako, da bo mogoče pritegniti čim več ljudi k učinkoviti udeležbi jubileja. Poudarjen je, v duhu drugega vatičanskega koncila, pomen krajevnih Cerkev in je obenem odvzet v nekem smislu monopol, ki ga je doslej Rim vedno imel nad svetim letom. Kdor bo pa zmogel in hotel, naj potem poroma še na grobove prvakov apostolov in v katekombe, na grobove mučencev.

NOTRANJA PRENOVA LJUDI

Med smernicami, ki jih je narokoval sv. oče, je glavna in bistvena notranja prenova ljudi. Človek se mora v notranosti prenoviti. Ko so ob smrti Janeza XXIII. mnogi mislili, da bo tudi koncil zamrl, je Pavel VI. z veliko vero in pogumom koncil nadaljeval, kar je pač še težje kot ga začeti, in ga pripeljal do znanih velikopoteznih zaključkov. Noče pa, da bi smernice koncila šle v pozabo, zato je sedaj ob desetletnici naznanil temeljito izpraševanje vesti vsega božjega ljudstva. Kako se je božje ljudstvo trudilo za resnično spreobrnjenje, v kakšni meri je uresničilo znake koncila? Po tem premisleku in ugotovitvah naj z novim pogumom začne s tem težkim, a nujno potrebnim prizadevanjem.

V PONIZNI MOLITVI IN POKORI

Milosti spreobrnjenja pa ni mogoče doseči, pravi papež, kakor le s ponižno molitvijo in pokoro. Ponovno poudarja nujnost pokore, njen smisel in njena izrazita krščanska pomen. Vse prizadevanje za resnično spreobrnjenje v svetem letu naj bo neke vrste veliko spokorno delo: prostovoljno opravljanje spokornih del poleg tistih, ki jih nalaga vsakdanje življenje.

Beseda pokora pa je današnjemu človeku tuja. Pij XII. je rekel, da je za današnjega človeka najhujše to, da je izgubil čut za greh in torej tudi čut za pokoro. Pravijo, da so bili v srednjem veku ljudje "veliki grešniki, a tudi veliki spokorniki". Kljub številnim grehom niso izgubili vere v večno veljavne vrednote in so imeli jasne pojme o dobrem in hudem.

Zdi se, da sv. oče ponavlja Marijino narečilo iz Fatime: molitev in pokora, to je poziv za spreobrnjenje kristjanov in ne nevernikov — bo rešila svet. Pisatelj Rebuta pravi: "Molitev je še vedno — tudi danes — največja duhovna atomska sila."

SPRAVA Z BOGOM IN MED LJUDMI

Druga važna smernica za sveto leto je sprava z Bogom in med ljudmi. Človek mora najti pravo razmerje do Boga in do sočloveka. Dejansko vodi spreobrnjenje sleherni spokorna vaja po svojem bistvu do sprave z Bogom in Kristusom in do sprave z brati, do sprave v katoliški Cerkv in v njenem razmerju do drugih Cerkev, da sprave v družbi med vsemi ljudmi brez razlike razredov, ras in narodnosti. To je tista sprava, ki je pčt k edinosti, ki se bo uresničila v Kristusu, prenovitelju vseh

zemeljskih stvarnosti, ki po svoji daritvi, neizčrpnem viru življenja in odrešenja, združuje srca.

Cerkev se zaveda, da je nujno potrebna vrnitev k Bogu, če hoče doseči obnovev v edinosti vseh, ki verujejo v Kristusa. Zato vabi vse, tudi nekatoličane. Gotovo bodo mnogi izmed njih molili po svetoletnih namenih in se obenem bližali spoznanju, kaj je vesoljna Kristusova Cerkev, ki je zmnožna takih svetovnih podvigov. Dočim so ostale Cerkev, kljub vsej "avtokefalnosti" preveč odvisne od svetne oblasti in premnogokrat ob odločilnih trenutkih odpovedo. V zgodovini so svetni vladarji zares želeli izrabljati Cerkev v svoje namene: tako naj bi čuvala Rimljanom Konstantinove dobe rimski imperij, graščakom fevdalni družbeni sistem, kapitalistom zasebno lastnino, liberalcem antikomunizem, marksistom revolucijo (Rebuta: "Smer — nova zemlja"). Toda Cerkev se, predvsem v zadnjem času, kaže v vsem svojem sijaju kot samostojna ustanova, ki gre z lastnimi, čeprav krvavimi nogami skozi zgodovino človeštva in priča vsemu svetu rešenje v Kristusa.

Nadalje naj bi imelo sveto leto ekumenski značaj tudi v notranjosti Cerkev. Znano je, da nekateri njeni udje rušijo edinost in celo tajijo nekatere verske resnice, kot npr. Kristusovo božanstvo.

Tudi škofovski sinodi v Rimu leta 1974 naj bi sveto leto pomagalo z molitvijo do pozitivnih uspehov, saj bo njena glavna tema eva ngelizacija sodobnega sveta.

SADOVI ZA VES SVET
Končno ves svet — tudi neverni — naj bi bil deležen sadov svetega leta. Saj je prenova duha prva izmed poti, ki jih je treba prehoditi za dosego miru. Sv. oče pravi: "Toliko molitev in pokore pač ne bo zastoj, brez uspeha."

Mi sicer o vsem tem govorimo po naših cerkvah malostevlinim ženam in kopici raztresenih otrok, toda sedaj v svetem letu bodo te velike ideje prodrle v svet. Družbena občila jih bodo razglašala. Tudi nasprotniki bodo nehote o tem razmišljali in nobena stvar ne ostane popolnoma brez uspeha. Vsi se spominjamo, kako je še pred kratkim povsod krožila krilatica: papež je vojni hujskač.

Po naporu zadnjih papežev so te govorice popolnoma utihle in nekateri državniki so celo predlagali, naj bi se podelila Nobelova nagrada za mir Pavlu VI.

Državniki se sicer prizadevajo, večina z iskrenostjo, da bi vzpostavili pravo razmerje med ljudmi in med narodi — pravi mir. Toda ker ni prave podlage za to spravo, marsikje je celo borba proti vsemu, kar je božjega, se narodi znova znajdejo v začaranem krogu nezaupanja, neiskrenosti, prevare, sovraštva, priprave na vojno in resničnega vojskovanja.

Pri vsem napredku tehnike in znanosti ostaja človek vedno neizpremenjen. Sam ne more doseči sredstev, s katerimi bi rešil samega sebe.

Bog daj, da bi svet spoznal, kar je J. Kennedy dejal, opirajoč se na Sv. pismo, v svojem nastopnem govoru: "Blagor narodu, kateremu je Bog Gospod."

Sv. oče priporoča, naj vzamemo resno namene svetega leta, to je vse tiste, ki so navedeni v zgornjih točkah, zato da bomo deležni njegovih sadov vsi udje Cerkev in bo ves svet spoznal, da je Kristus edini rešitelj sveta.

Ljube Rozman

ZA SMEH

"Včeraj sem očetu brzojavil: Pošlji denar, stari, ostal sem na cesti!" je zaupal študent svojemu kolegu.

"In kaj je odgovoril?"

"Takole: Pazi se sinko, da te ne povozijo avto."

KANADSKA DOMOVINA

Iz slovenskega Toronta

Toronto vabi na 14. slovenski dan

V nedeljo, 29. julija 1973, bodo Slovenci v Torontu obhajali svoj 14. slovenski dan na Slovenskem letovišču. Letošnje praznovanje bo v znamenju 25-letnice prihoda prvih skupin slovenskih priseljencev po drugi svetovni vojni, ki so zapustili svojo rodno domovino, da bi se izognili komunističnemu nasilju. Prišli so v kanadsko svobodo, se vanjo vživeli in postali tekom četrta stoletja del kanadske skupnosti, ki pa je ohranil svojo slovensko svojstvenost.

Sporod je sledeč:

1. Ob 11. uri dopoldne slovesno dviganje zastav
2. Ob 11.30 sv. maša za vse žive in mrtve Slovence
3. Ob 2h pričetek popoldanskega programa s kanadsko in slovensko himno
4. Pozdrav in kratak uvod
5. Predstavljanje gostov
6. Kratki nagovori gostov
7. Nastop deklet iz Sudburyja (pripravil g. Rovnšek)
8. Glavni govor (povabljen je bil g. Miloš Stare, preds. SNO)
9. Square-Dancing (nastop kanadskih otrok)
10. Nastop plesne skupine "Biser" (pod vodstvom ge. N. Škulj)
11. Nastop Slovenske telovadne zveze (pod vodstvom g. ing. F. Grmek)
12. Po končanem programu bo za ples igral orkester "Karavani"

Dobrodošli na letošnjem Slovenskem dnevu!

Ob 25-letnici prihoda slovenske povojne imigracije v Kanado

TORONTO, Ont. — Imigracija, za življenje ugodnejšega oja je zanimiv pojav v človeški zgodovini in je od vsega početka igrala veliko vlogo pri evolutivnem procesu in oblikovanju posameznih predelov sveta, kjer je v mnogih primerih popolnoma spremenila rasno, etnično in jezikovno kompozicijo prebivalstva.

Človek je zapuščal svoja prvotna bivališča in se preseljeval ali izseljeval iz različnih razlogov. V prvi dobi ga je gonila samohranitev, ker je pri iskanju hrane prehodil velike daljave in se ustavljal tam, kjer je našel zadostno količino hrane. Zaradi slabih ekonomskih razmer v nekaterih deželah se mnogi tudi še danes izseljujejo in pravimo, da so šli "s trebuhom za kruhom".

Preseljevanje pa se je vršilo tudi zaradi klimatskih razmer in sprememb. Bodisi, da je v nekaterih predelih zavaladala znošen mraz in je življenje tam postalo nemogoče, ali pa je morala silna vročina osušila pokrajino in jo spremenila v mrto puščavo brez vode, tako da je bil človek prisiljen poiskati si nove.

kve so prišle v slovensko posest: V New Torontu, Hamiltonu, Montrealu in Winnipegu. Tudi nekaj narodnih domov je bilo kupljenih in letnih letovišč. Več in več družin si je nabavilo svoje lastne domove in Slovenci so se s svojo marljivostjo in skrbno varčnostjo kmalu gospodarsko postavili na noge in mnogi so dosegli lepe uspehe.

Ko bomo na letošnjem XIV. Slovenskem dnevu o tej 25-letnici prihoda prvih slovenskih povojnih imigrantov v Kanado, govorili in mislili, moramo najprej izreči zahvalo božji previd-

nosti, ki nas je pripeljala v to bogato deželo, da smo lahko v tej kratki dobi dosegli vse to, kar danes imamo. Osrednja točka našega prizadevanja pa naj še naprej ostane naše slovenstvo, katerega moramo vsi gojiti in skrbno negovati, s poštenim in vzornim življenjem pa dokazati, da smo kot Slovenci vredni biti državljani te lepe dežele, ki nas je tako gostoljubno sprejela in nam dala novega upanja in smotra za naše življenje.

Otmar Mauser

Paviljon Ljubljana na Caravan '73 krasen uspeh

TORONTO, Ont. — Z večerom prve julijske nedelje se je v velikem Torontu končal mednarodni praznik bratstva, prijateljstva in zblizanja, ki je trajal od 23. junija do 1. julija.

Vrata so se zaprla za 50 paviljoni Metro Caravan '73, ugasnile so luči, potihnile pesmi in zvoki, ki so v devetih dneh prinašali stotisočim obiskovalcem prijetne ure posebnih doživetij, ki se dogajajo le v času torontskega mednarodnega praznika. Ko gledamo nazaj, se nam vsa ta dejavnost zdi kot čudovita pravljica, fantazija mladosti iz drugega sveta, ki ni več vsakdanja realnost, temveč podoživljanje tega, kar je bila nekoč stvarnost, ki je ni mogoče v polnosti priklicati ali oživeti v današnjih razmerah in okolnostih. Vendar je del našega celotnega življenja in hotenja, znamenje je naše poedine in skupne narodnostne duše. Slovenska Caravan '73 je bila kot slavnostno romanje v daljno domovino, kakor smo jo doživljali v onih letih, ko so se svobodno pritrkavali zvonovi ob velikih praznikih in procesijah, ko je vriskala ob večerih za vasjo prešerna fantovska pesem in so dekleta, prežeta sonca in zdravja, slonela ob oknih polnih nageljnov, rožmarina in roženkravta. Naša Caravan '73 je bila v teku petih let poživna pesem naše domovinske ljubezni in spoštovanja do večnih nespremenjenih kulturnih vrednot našega naroda.

Za ugled in uspeh slovenskega paviljona Ljubljana se je žrtvovala vsa slovenska skupnost v Torontu. Stotine prostovoljcev in prostovoljk je darovalo mnogo ur svojega časa, da je devetdnevni program v lepem redu potekal in prinesel vsem udeležencem najlepše spomine.

Cerkvena dvorana pri Mariji Pomagaj na Manning Ave. se je za čas Caravane spremenila v vaško središče. Zunaj so goste

pozdravljali mlaji s slovensko in karavansko zastavo. Ob gorenjskem balkonu so viseli venci in nas spominjali prazničnih dni. Pri vходу v veliko dvorano ste stopili pod pravi kmečki kozolec-krajnik, kjer smo tiste dni sušili deteljo, da je prav po domače dišalo. Ob stranskih lučeh so kraljevale slike poznanih slovenskih krajev, nad njimi pa so vihrale bele zastave z grbi naših mest in trgov. Okrašeni mlaj pred odrom je dopolnjeval sceno. Ob vходу v malo razstavno dvorano smo ob zeleni vaški ograji prebirali dolgo listino zavdnih slovenskih podjetnikov in kulturnikov, ki podpirajo to vseslovensko vsakoletno akcijo. Na sejmskih stojnicah v mali dvorani smo zbrali domačo umetnost v ročnih delih in v lesu. Svoja dela so razstavljali tudi slovenski torontski umetniki Božo Kramole, Nežka Škulj, Marija Kramar, Vilko Čekuta in Marjan Kolarič. Gospe iz Idriške doline so s svojimi klekljanim spet pritegnile mnogo obiskovalcev. Razstavo so letos poživile še predice ter gg. Vinko Kržišnik in Milan Martinčič, ki sta spretna izdelovalca klekljanih čipk. Na ogled so bile izredne slovenske knjige. Obiskovalci so v razgovoru z dekleti in voditelji razstave prejeli mnogo znanja o slovenski zemlji.

Kulturni program Caravan '73 sta dopolnjevali dve folklorni skupini: Biser (voditeljica ga. Nežka Škulj) in Nagelj (voditelj Ciril Soršak), ki sta izmenoma nastopali. Njihovi živahni nastopi so privabljali vedno večje število obiskovalcev. O, to je bilo smeha, petja in vriskanja, prešernega mladega veselja tiste dni. In naši orkestri! V polletne torontske večere je odmevala slovenska harmonika, mehke melodije ljudskih pesmi so vabile v Ljubljano tisoče karavanskih potnikov. Čez 12.000 jih je prišlo. Sredi tedna nas je obil-

skal torontski župan David Crombie s svojo družino in spremstvom ter pokusil našo domačo potico. Naša kuhinja je bila ves čas Caravane dobro založena s takimi dobrotami. Vsak dan so marljive kuharice pripravile svež golaž, kranjske klobase s kislim zeljem ter postregle z raznim pecivom, kavo in lipovim čajem. V točilnici v drugem kotu dvorane pa so naši močje točili najrazličnejše domače in tuje pijače.

V prijaznem domačem razpoloženju in sodelovanju, v skupni misli, da ohranimo sebi in mlademu rodu živo slovensko zavest, z željo uvrstiti se v krog svobodnih narodov, ki sestavljajo novo kanadsko kulturo — so potekali karavanski dnevi. Slovenska skupina se je visoko vzpela. V letošnji Caravani smo med 51 paviljoni dosegli drugo najboljšo mesto za vsesplošno karavansko avtentičnost in atmosfero v paviljonu Ljubljana — tretje mesto (Molson's Music Festival Award) za glasbo in ljudsko zabavo v torontski Ljubljani. Poleg teh odlik je na zaključnem večeru v Royal York hotelu 3. julija, Janez Mesec zadel še glavni dobiček — plačano letalsko pot v London, Anglija.

Tako naše petletno delo za slovensko narodno skupnost v okviru Metro Caravan ni bilo zastoj. Z združenimi močmi, skupnimi napor in premišljenimi načrti smo dosegli uspehe. Na tem mestu se Pripravljalni odbor za slovenski paviljon Ljubljana, Caravan '73, zahvaljuje vsem, ki so na katerikoli način pomagali našemu imenu do velike časti in priznanja na letošnji Caravani.

To je bilo delo ljubezni in žrtve. Ni mogoče objaviti imena vseh delavcev in nastopajočih. Posebno zahvalo pa zasluži Dolenceva mama, ki je spekla celo skladovnico potic in krofov, ga. Kavčič, ki je s svežimi nageljni in vrtnicami krasila dvorano, g. Vilko Čekuta, ki je vodil celotno okrasitev prostorov, g. Marjan Krašna, ki je brezplačno izvršil vsa mizarska dela, vsi člani glasbenih orkestrrov, ki so s svojim igranjem dopolnjevali družabni program — gospe Ana Kokalj, Soršak Marija, Bostjančič Darka, Hacc Minka, Babič Stanka in Ljudvik Marija, ki so s svojimi pomočnicami vodile kuhinjo, — g. Lučko Mozetič, ki je vsak dan skrbel za red in snago. Hvala mladim plesalcem in njihovim učiteljem, ki so s svojimi folkloro očarali obiskovalce — hvala strežnicam pri mizah in gospe pri prodaji peciva. Hvala naši Miss Ljubljana, gđ. Marti Demšar, ki je vse dni lju-

beznivo spremljala goste pri kozolcu.

Ob imenu teh sodelavcev pa se zahvaljujemo še dolgi vrsti Slovencev in Slovenk, ki so vsak po svoji najboljši moči pomagali h krasnemu uspehu paviljona Ljubljana na Caravan '73.

Za Pripravljalni odbor paviljona Ljubljana
Caravan '73
Anica Resnik

Kanadski parlament hoče razgovor z ZDA o oljevodu

OTTAWA, Kan. — Parlament je pretekli četrtek soglasno sklenil predložiti razgovor s predstavniki Kongresa ZDA o oljevodu preko Aljaske. Kanada je v skrbeh, da bi petrolejske ladje, ki bi vozile olje iz Valdeza na jug, onesnažile kanadsko tihomorsko obalo.

ZA DOBRO VOLJO

"Tu je nekaj, kar bi rešilo finančne probleme vaše fare," ponuja prodajalni agent. "Kaj pa je to?" vpraša župnik. "Nabiralna škatlja. Novci padajo skozi različne zarezne. Dolarji, poldolarji in kvodri padejo na žamet, dajmi, nikli in peniji pa na zvonce!"

CLEVELAND, O.

MALI OGLASI

EUCLID — ZIDAN DUPLEX
6-6 - tri spalnice, 1½ kopalnice in klet.

WESTPORT AVE. — EUCLID
blizu E. 200 St. z aluminijam obit ranč, tri spalnice, soba za televizijo, velika kuhinja, polna klet, dvojna garaža. Cenjena za hitro prodajo. \$24.900.

MENTOR
split level z aluminijam obita, tri spalnice, dve kopalnice, priklopjena garaža, na velikem lotu.

NOVI DOMOVI
Odrpito od 6. do 9. ure zvečer. Russell ave. blizu 800 E.-250 St. različni modeli, ranči, split levels, Colonials. All improvements in and paid.

UPSON REALTY
499 E. 260 St. RE 1-1070
Odrpito od 9. do 9. ure zvečer (142)

NAPRODAJ
Hiša z štiri spalnicami na 19970 Grand Blvd. gozdnata in slikovita okolica v Euclidu. kopalnica in prostor še za drugo, rekreacijska soba, dishwasher, garbage disposal, zunanja rešetka na plin, blizu šol, cerkev in bus. Kličite 481-2997 zvečer, ponedelji 951-3351.

— (141)

Hiša naprodaj
Enodružinska, 6 sob, dvojni lot, na novo dekorirana, \$13.000. Kličite 681-1721

— (143)

Barvam
Zunaj in znotraj
Ugodna cena
Kličite vsak čas 361-9608

— (143)

V najem
3 na novo dekorirane, neopremljene sobe za 1 ali 2 odrasle osebi. Vprašajte na 1176 E. 61 St., spodaj, spredaj.
Kličite 475-2644

— (149)

Lastnik prodaja
Hišo, v E. 185 St., okolici, zidana, za eno družino, blizu šol, bus in trgovin. Kličite od 3. do 7.30 zvečer 486-6540.

ISČEMO URADNIŠKO MOČ

Ameriška Domovina išče zanesljivo uradniško moč, moškega ali ženskega, z znanjem slovenščine, angleščine in tipkanja. Nastop službe takoj. Oglasite se osebno ali pismeno.

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Avenue

Cleveland, Ohio 44103

431-0628

V DOBRIH ROKAH — Običajno javni lovci psov, kot je Rusty Brown v Aberdeenu, Wash., niso posebno nežni ljudje. R. Brown je brez dvoma izjema, kot kaže slika. Ko je dobil tri izgubljene mlade psičke, jih je sam krmil z mlekom, dokler ni dobil za nje novih lastnikov.

Jezikovna posebnost

V danskem jeziku pomeni besedica "hygge", ki je ni mogoče prevesti v noben drug jezik, celo vrsto stvari.

Skupina danskih dijakov je skušala ugotoviti pomen te besede. Hygge pomeni: sedanje v družbi med pogovorom in smehom, pitje čaja s kolački, ne biti v sporu z nikomur, dobiti pismo od njega ali nje, živeti pri babici, imeti v šoli priljubljene predmete, iti zgodaj v posteljo z dobro knjigo, poslušati gramofonske plošče in sanjariti, vstati v nedeljo ob šestih zjutraj in iti po pecivo, ležati v temi v postelji in se pogovarjati, biti na obisku in končno — imeti mir. To je v danskem jeziku "hygge".

CLEVELAND, O.

Help Wanted — Female

Help wanted
Cleaning woman for pleasant home, one day weekly, references required. 531-6578.

— (142)

Help Wanted Male or Female

Help Wanted
First shift
Light assembly operation
Call 696-2220
AMERICAN INDUSTRIAL SAFETY EQUIPMENT
3500 Lakeside Ave.
Cleveland 44114

(x)

Male Help Wanted

Gradbeni delavci
Izkušeni v gradnji kanalov in drugega dela pod zemljo, najmanj 3 leta izkušnje. Dobra plača in obrobne koristi. Javite se prosim na: Box 123, American Home, 6117 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio 44103.

(x)

Delo na strojih "Drill Press"

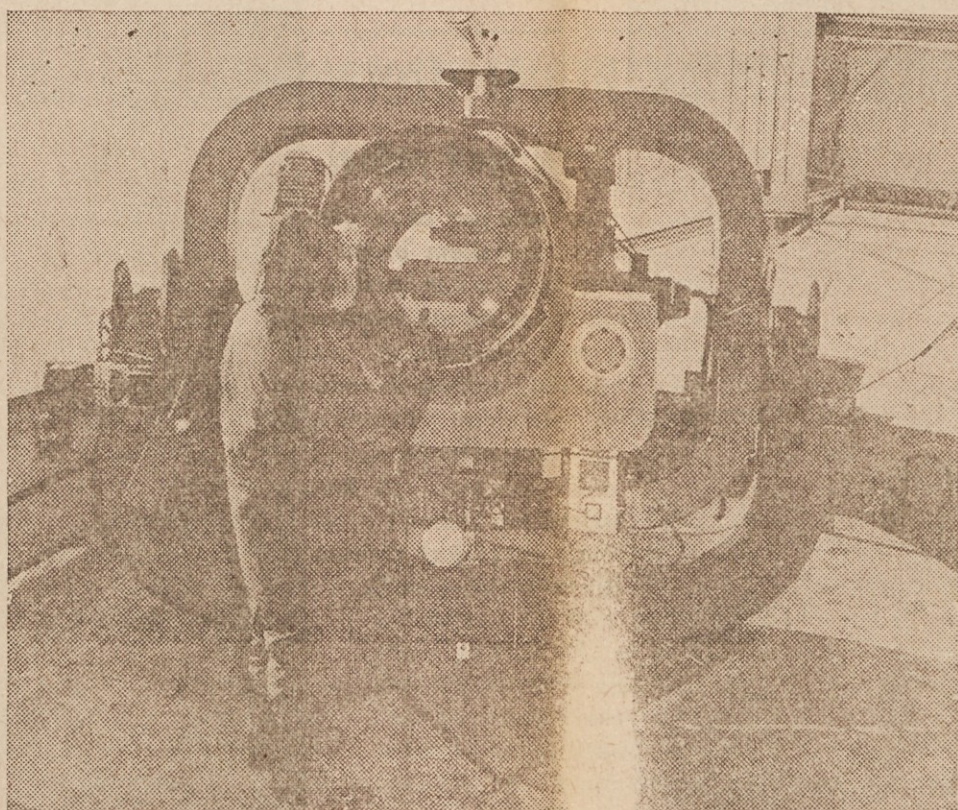
Tovarniška izkušnja priporočljiva
RISHER IN KOMPANIJA
27011 Tungsten cesti v Euclidu
Kličite 732-8351

(145)

HELP WANTED.

General Office Work
Typing, knowledge of Slovenian. Short hours. Call 431-0628

(x)

ZA ISKANJE IN SLEDITEV SATELITOV — Letalska obramba Severne Amerike ima Baker-Nunn kamere, kot je tale na sliki na oporišču pri Cold Lake v Alberti v Kanadi. Ta naprava je sposobna ujeti odsev luči kot žoga za košarko velikega predmeta v daljavi 25.000 milj.

V blag spomin

OB DVAJSETI OBLETNICI
UMRLEGA SOPROGA, OČETA
IN STAREGA OČETA

Mihael Strbentz

Ki je umrl 25. julija 1953

Minilo je že 20. let, odkar smo se od Tebe poslovili, mirno snivaš v tih jami, v mislih vedno si med nami.

Zdaj bivaš vrh višave jasne, kjer ni mraka, ne noči, tam sonce sreče Ti ne vgasne, resnice sonce ne stemi.

Zalujoci:

Zena, sin, hči in vnuki

St. Catharines, Ont. 24. julija 1973

RAZPOROKA

ROMAN

Spisal PAVEL BOURGET — Prevedel A. KALAN

"Midva bi raje danes zvedela, kaj je vzrok vašega obiska," reče Darras. "Vi veste sedaj, kedo da sem in zato vam bom jaz odgovarjal." "Ne vem, ako bi bilo popolno pravilno", reče Mounier, nekoliko zopet počaka in nadaljuje, "ko bi bila pot popolno uradna. Toda ker si nisem pri svojem posetu pri M. Darras izbral tega strogo uradnega pota, zato se mi zdi, da se stvar le pospeši, ako vpričo vas obravnavam z milostno, ker zadeva je po zakonu popolno osebna in velja le njej... Vsaj veste, kaj ne, da sem zastopnik M. de Chambault-a?..."

Govoril je notar tako izredno dvorljivo, kakor je to navada pri možeh njegove vrste, vendar se je za to finostjo pokazalo ono nepremagljivo orožje, namreč postava, katere je bil ravnokar že omenil. Te besede preženo inženirju vso jasnost iz obraza, ki se hipoma stemni. Notar je bil pri petdesetih letih, bolj majhen, prikupnih potez, bistre oči so se mu svetile skozi očala; bil je olikan mož, ki ni živel samo v pisarni, ampak mnogo se gibal po družbah in po klubih. Nekoliko je zarudel, vendar je ostal popolno miren v svojem govorjenju tudi ko mu Darras odgovori:

"Bil sem tega mnenja, da po postavi za omoženo ženo ni nič izključno osebnega; toda za kaj se prav za prav gre?"

"Zaradi načrta za zakon, ki ga je zasnoval Lucien de Chambault," reče notar, "za kar pa on potrebuje privoljenja od Mme Darras."

"On je že prosil za to dovoljenje," prekine ga Darras, "pa ga mu nisva dala."

"Uprav pri tem je treba, da pojasnim, kar sem ravnokar omenil," reče M. Mounier, "to je namreč eden tistih redkih slučajev, da vi ne morete pri tem prav nič posredovati vsaj po postavi ne... Oprostite, da moram obrazložiti neprijetno stvar. Mme Darras je bila razporočena, ko ste jo vi vzeli. Toda razporoka ne vpliva nazaj na zakon. Postava lahko loči zakon,

ločenimi, tedaj zadostuje dovoljenje onega soproga, v čegar korist se je izrekla razporoka ali ločitev." Ako bi torej M. Darras privolila v zakon svojega sina in če bi M. de Chambault tega ne privolil, tedaj bi odločila Mme Darras. Toda v tem slučaju pa ni za to Mme Darras, oče pa privoli, tedaj tukaj oče odloči... Morda mislite, da je tu kako nasprotje in da se ne vjemajo posamezne točke postave. Toda vsaj veste, da po zbornicah, kjer se delajo takozvane reforme zakonika, ne sede sami strokovnjaki..."

"Postava je postava, in jaz sem vedno poslušen vsaki postavi," odgovori suhoparno Darras ter pristavi: "To se mi zdi šele uvod, ki nam napove, da je M. Lucien de Chambault prosil očeta takega dovoljenja in da ga je tudi od njega dobil?..."

"Da, gospod," odvrne notar. "Po želji očeta M. de Chambault, ki ga zastopam, šel sem v njegovo stanovanje in tam se je napravil avtentičen akt, ka-

zdelo umestno, da najprej pri- vatno poskusim, kakor mi je naročil tudi moj kijent. Vi seveda ne veste, da je M. de Chambault bolan, nevarno bolan. Zdravniki so mnenja, da bo pljučnica v zvezi s staro boleznijo na jetrih. Po mojem mnenju in v dolžnost si štejem, da vam govorim popolno odkrito, po mojem mnenju je bolnik na koncu. Gre se morda le za nekaj tednov, mogoče le za nekaj dni. Z njim je pri kraju. Kadar je pa človek tako blizu smrti, marsikaj drugače vidi kakor si- cer. Ganilo je očeta, da ga je

sin obiskal, da je tako lepo ž njim govoril in da mu je izkazal toliko sočutja. On je pritrdil njegovi prošnji, vendar on ni miren. On ne bi rad videl, da bi vidva menila, da vama s tem hoče delati kako krivico. Delal da bi posegel še po drugih dokaza- vama je velike krivice in on jih zih.

V blag spomin na naše ljube starše

OB PRVI OBLETNICI ODKAR SO V GOSPODU ZASPALI
NASA LJUBLJENA MATI, STARA IN PRASTARA MATI
IN OB 12. OBLETNICI NAŠEGA LJUBEGA OČETA

Anna Slupar

Frank Slupar

ki je umrla 24. julija 1972

ki je umrl 19. aprila 1961

Tam v zborih nebeskih prepevaja slavo
mi v sveti ljubezni smo z Vama vsak čas,
kjer Stvarnik je Vajno neskončno plačilo,
tja s svojo priprošjo vodita še nas.

Zalujoči:

Sirovi: FRANK, WILLIAM, STANLEY in EDWARD

Hčere: ANN por. ERJAVEC, ELEANORE

Snaha: KATHERYN, LILLIAN in JUSTINE

Zet: EDWARD

vnuki, pravnuki in pravnukinje.

Cleveland, Ohio 24. julija 1973.

ČE SE SELITE

izpolnite ta odrezek in ga nam takoj poslijte. Ni potrebno, da nam pišete pismo. Naslove menjamo dvakrat tedensko. Navedba starega naslova je nujna

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave.

Cleveland, Ohio 44103

Moj stari naslov:

Moj novi naslov:

MOJE IME:

PROSIMO, PISITE RAZLOČNO

AMERIŠKA SLOVENSKA KATOLIŠKA JEDNOTA

NAJSTAREJŠA SLOVENSKA
KATOLIŠKA ZAVAROVALNA
ORGANIZACIJA V AMERIKI

- Mi izdajamo najmoderneje ceo-živiljske in ustanovne (endowments) certifikate za mladino in odrasle od rojstva do 60. leta; vsote so neomejene nad \$1,000.
- Naša ugledna bratska organizacija Vam poleg zavarovalnine nudi tudi verske, športne, družabne in druge aktivnosti. Pri nas imate, na primer, priložnost udeležbe pri kegljanju, igranju košarke, itd.; nadalje se lahko udeležite plesov, poletnih piknikov, športnih turnej in božičnih prireditev za otroke.

• SLOVENC! PRIDRUŽITE SE SLOVENCEM!

• ZAPOMNITE SI — PRI NAS DOBITE OSEBNO POZORNOST!

Za podrobnosti in pojasnila stopite takoj v stik s sledečimi tajniki/tajnicami (ali pa pišite v glavni urad: 351-353 N. Chicago St., Joliet, Ill. 60431).

MARY HOCHER, društvo št. 162, Tel. 481-0728
21241 Miller Ave., Cleveland

FRANK ZNIDAR, društvo št. 169, Tel. 761-6362
15606 Holmes Ave., Cleveland

JOSEPH GRDINA, društvo št. 172, Tel. 881-7670
1129 Addison Rd., Cleveland

LJUBKA IGRA — Eno leto stari Tom Taylor se je v Tallahassee v Floridi veselo lotil jagnjeta v Junior Museumu. To je na otrokovo božanje odgovorilo na način, kot kaže spodnja slika.

Vrzel med rodovi

Ostareli par se spreha-
a na morskem bregu v
Floridi, ko se nedaleč
proč igra mlada mamica
s malo hčerkico.

Različni človeški rodo-
vi, toda vrzel je samo v
času in zdravju, vsi se
lahko razumejo in žive
zadovoljno skupaj, če
imajo za to kaj razume-
vanja in dobre volje.

V BLAG SPOMIN

PRVE OBLETNICE ODKAR JE
UMRLA NAŠA LJUBLJENA
MAMA, STARA MAMA,
TASČA IN SESTRA

Marija Prijatelj

ki je umrla 24. julija 1972

Eno leto je minilo,
kar Te več med nami ni,
a v naših srcih še živiš
in živela boš do konca dni.

Zalujoči ostali:

hčerke: MICI in STEFKA
zeta: TONE in LOJZE
vnukinje in vnuk in
ostalo sorodstvo

Euclid, Ohio 24. julija 1973.

Lynden O. Pindling

PREDSEDNIK VLADE NA
BAHAMIH — Lynden O. Pind-
ling, zadnji predsednik vlade
Bahamov, samoupravne posesti
Velike Britanije, je postal prvi
predsednik vlade nove neodvis-
ne države 10. julija.